

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena na leto doma 10 din. ali 40 K. V Ameriko
cena na leto 25 din. ali 100 K. Kam doma na
eden naslov od deset falatov više hodi, dobijo
naročniki i kalendar brezplačno.

„Vredništvo i opravništvo Novin je v
Črensovcih, Prekmurje“.

Vrednik Klekl Jožef, vp. plebanoš v Črensovcih.

Namest. v uredništvu Berden Andrej kaplan v D. Lendavi.

Rokopise i naročnino pošiljate na uredništvo ali
opravništvo Novin v Črensovce Prekmurje.
Oglasi, (inserati) se tudi tu sprejmajo. Cena ednoga
kvadratnoga centimetra za ednok 50 par (2 K.)
za večkrat popüst od 5% do 35%.

Sv. Očsa Benedikt XV. vmrli

V nedeljo 22. januara je rimski telefon raznesao po celom sveti tužno vest, da so sv. Oča Benedikt XV. vmrli.

Sv. Maticerkev je zgubila svojega najviššega poglavara, svojega najviššega duhovnoga pastera. Tem bolje nas preseneto te žalosten glas, ar smo ne niti čüti od njegove bolezni. Pred par dnevi je na nagloma zbetažao, da smo nanč ne mogli poročati v zadnjoj številki naših „Novin“ od njegove bolezni i tak naglo je prišla tudi smrt.

Z XV. Benediktom je zatšno svoje oči eden iz med največši rimski papov, štere pozna cerkvena zgodovina. Zgubila je v njem Sv. Maticerkev svojega najbolšega očo. Ta tužna vest z globokov žalostjov obda ne samo celi katoličanski svet, nego tudi vse narode, šterekoli vere so. XV. Benedikt se je zaslužo med temi tudi spoštovanje z svojim nesebičnim, karitativnim delom, štero je vodilo njegovo celo življenje.

Pokojni je blo eden iz med najfinejši diplomatov naše dobe. Velki kak diplomat, ešče vekši kak duhovni pastér.

Svoje vladarstvo v Maticerkvi je prevzeo v najhüjšem vremeni, v časi svetovne vojne. Da je skoro celi svet bio v ednom ognji, da je sv. Cerkev ogrožena bila od vseh stranih, je ona potrbüvala takšega vladara, ki nosi vu svojem plemenitom srci ednako ljubav do vseh narodov. Kak dober diplomat so pokojni obdržali v svetovnoj vojni proti vsem narodom, šteri so stali med sebov v vojski ednako pravičnost. Vse so ljubili z ednakim srcom, vej so vsi bili njihova deca. I s tem so si pridobili spoštovanje tudi med narodi, ki so bili druge vere.

Sv. Oča so bili prvi, ki so obsodili bojno, ki so obrvim med vsemi zdignoli svoj glas proti tomi groznomi klanji. Pokazali so tudi to pravo pot, po šteroj bi svet prišao do stalnoga méra. Včasi kak so prevzeli vladarstvo sv. Cerkvi leta 1914. so vödali okrožnico, v šteroj obsodijo vojsko i povdarjajo, da sojo druge poti i druga sredstva, z šterimi bi si lejko včinjene krivice poravnale.

Med vojskov, či so glih ne mogli dosegnoti želnoga mira, so vedno delali na to, da končibar vno-gim olejšajo trpenja. Kelko dobra so včinoli! Zavzeli so se za zgrabljence (ujetnike), naj se ž njimi človeče postopa, za izmenjavo invalidov, za vojne sirote i sirmaško deco. Na jezero i jezero se je obračalo na njih za pomoč i ne bilo prošnje, štero bi odvrgli. Njihova očinska ljübezen ne poznala državnih i krajevnih mej, nego obsegala je celi svet. Davajo sami ogromne šume od vojske poškodovanim krajinam kak Belgiji, Ukrajini, Poljskoj, Srbiji, organizirajo pomoč od strani zasebnikov i organizacij i to vse za sirmake i nevolne, ki trpijo. Še ne davno pred smrtjov je Benedikt XV. tudi začno velko akcijo za nesrečno Rusijo i za njeno gladajočo deco. On sam je darüvao v te namen milijon lir.

Kak dober očo z ljubeznostjov se skrbo za svojo deco.

I na to ljubeznost i neutrüdlivo delo ga je ne genolo drügo kak njegovo plemenito duhovniško srce. Vsakomi je vse šteo biti. Kak višji paster je bio pokojni jako pobožna duša. Za duše je gorelo njegovo srce. Že kak tajnik X. Piusa je rad delao na polji duševnoga pastirstva. Mešüvao je vsakši den. Po sv. meši je dostokrat na vöre dugo molo v cerkvi, vsaki petek opravlaio križno pot, vsako soboto pa na več vör spovidavao.

Naj njemi bo plača zdaj za njegov trüd Večni Bog!

Življenje XV. Benedikta.

Pápa Benedikt XV. se je narodo 21. nov. leta 1854. iz plemenite rodovine Della Chiesa v Pegli. Gimnazijo i pravne študije je dovršo v Genovi. Za duhovnika je bio posvečeni 21. dec. leta 1878. Za tem je študirao še stiri leta na akademiji v Rimi, kje se vzgajajo duhovniki za administrativne i diplomatske cerkvene službe. Tu si je pridobo doktorat iz cerkvenoga prava. Leta 1883. je bio imenüvani od XIII. Leona za tajnika, do 1887. leta tajnik pri nunciaturi v Madridi. Toga leta ga je pozvao papov državni tajnik Rampolla za tajnika svoje pisarne, to službo je opravlaio ešče pod Merry del Valom do leta 1907., da ga je X. Pius imenüvao za nadpüšpeka (érsek) v Bologni. 1914. leti 25. maja ga je X. Pius imenüvao za kardinala, dne 3. septembra 1914. je pa bio izvoljeni za pápo.

Več stanovskega znanja bodočim materam.

Za človeštvo nega hasnovitejšje naprave, nego je zakon in družina. Država, brez štere je človek ne mogoči živeti človeka vredno življenje, sloni na vrejenom družinskem življenju. Zgodovina nam pravi, da je ravno družina prvi začetek države. Ka je edna v malom, to je druga v velikom. V njej se več človek svoje dužnosti proti oblasti in bližnjem. Spoštovanjem starišov se navči ljubiti in spoštovati predstojnike v državi. Razmerje do bratov ga navadi prav soditi od enakosti drugi državljanov, štere mora ljubiti kak svoje brate.

Pa tudi v duševnom pogledi je domače ognjišče za človeka velke vrednosti. ka bi bilo iz njega, če se nebi od starišov navčo spoznavati Boga i svoj večni cilj? S pridobitvov vere pa dobi tudi ravnilo, po šterom naravnave vse svoje življenje. Družina je pa tudi šola za življenje potrebne znanosti. Le telko vala narodova znanost ali kultura, na kelko je vsem družinam nekak lastivna. Da vse to ležej zarazmimo, si samo mislimo, ka bi bilo s človeka, če bi ga v deteči letaj izločili iz družine in od drugi ljudi? Ostao bi ščista divji in niti govorit nebi znoo. Brez vrejeni družin bi se človeštvo hitro pogrozilo v divjaštvo.

Družina je tudi vretina človeške sreče. Upravitak pa tudi nevole in iz njega izvirajoče nezadovolstvo ma svoje korenine v nesrečni družinaj. Zato pa, ki šče pomagati ljudstvo, mora začeti svoje delo v domačem, družinskem življenju. Tu se kove bodočnost naroda; iz dobrih družin prihajajo pošteni ljudje, iz slabih pa izmečki ljudstva. Dobro drevo rodi dober sad, slabo pa slaboga. Zato je naš gospod, Jezuš Kristuš dao zakoni, ki je začetek družine, pečat sv. sakramenta.

Čiravno je pa za dom velke vrednosti dober in skrben oča, ki varje svoje pred stradanjem in ječbrani nesreč, vendar je duša družine dobra mati. S svojimi navuki in dobrim zgledom zida v mladom srci deteta fundament za bodoče duševno življenje. Ona vči, goji, s potrpežljivostjov in lübeznostjov pa veže vso družino k domačemi ognjišči. Zato prav pravi stari pregovor, da žena drži gor v družini tri vogle, mož pa samo ednoga. Da pa čimbole izvršavle svojo dužnost, mora mater dčiti zvün poštenoga in potrpežlivoga srca tudi potrebna modrost; a ravno za globokejšje povčenje deklin, bodoči mater v družini se skrbi premalo.

Nemremo tajiti, da se naše priprosto, kmetsko ljudstvo pograža gledoč na sklenjevanja zakonov v zmoto, da je zadosta, če se da velka herbija v penezaj, vse drugo pa je deveta briga. Pomisliti pa trbe, da še jezerke ne včinjijo srečnoga zakona. Ravno nasprotno, nezmerno prizadevanje po bogastvi zaseja naj večkrat v družini velko nezadovolnost. Srečen je zakon le te, kda sloni na fundamenti božje milosti in medsebojnoga spoštovanja. Spoštüvao bo pa mož le ženo, če je spametna in modra. Zato že stari pregovor pravi, da je največše bogastvo

pošteno srce
razumna glava
in skrbne roke.

Kak malo se pri nas skrbimo za povčenje deklin, nam kaže žalostna istina, da se komaj štera priglasi v tečaje za vertinje, ki je vodijo častite šolske sestre v Beltinci. Človek bi mislo, da naši prekmürski starišje pograbi to priliko, pa je ravno naopak. V našem ljudstvu žive ta nesrečna misel, da je samo učitelice potrebna izobrazba in pisačkam, štere pa največkrat niti ne vršijo pozvanja matere.

Malo več poštvovanja bi itak mogli imeti do duševnoga povčenja in je za več štimate, nego stroške za te trimesečine tečaje. Izgovor, da nemajo časa, je prazen, v zimi se tri mesece ne zamüdi celi svet.

Prekmürske deklina, glejte, da ne zamüдите prilike! Prosite stariše, naj vam omogočijo, da si pridobite več herbije v sreci in v glavi! Či ne bi mogli stariši sami, vam mogoče rodbina pomore. Vse drugo vam lahko možje napravijo, a ka mate v glavi in v sreci toga nigdar, zakaj to so kinči, ki je tovaje ne vkradnejo in moli ne pojejo!

Uradna naznanila.

Svoje pridelke smemo tržiťi brez obrtnoga lista. Naš g. poslanec so pitanje stavili na okr. glavarstvo, če se sme brez obrtnoga lista odavati domači pov (sad, mäd, zrnje itd.) Okrajno glavarstvo je pod št. 9160/1. dalo té odgovor: „Na vaš dopis z dne 9. t. m. mi je čast, Vas izvestiti, da za odajo lastnih domačih poljskih pridelkov nej trbe nikšega obrtnoga lista. Kmetovalec lahko oda svoje pridelke (svoj pov), štere je pridelao sam, komi je šče i gde je šče. (V. točka uvodnoga patenta i 60 § obrtnoga reda to dovolita). Da se pa preprečijo zlorabe (vkanitve) i da odajalce ne motijo kontrolne oblasti (žandarje) njim župan včopstavi občinsko potrdilo, ka odavajo teliko i teliko (napisati keliko) toga ali onoga lastnoga pova na senji. To pa zato naj se posebno mladina ne da preveč na trštvo i bi tak postala za mešt rijo ali drugo resno delo nesposobna.“ — Z toga odgovora vsaki vidi, ka ma za včiniti. Naj pri župani prosi svedočanstvo i v njé dá zapisati ka šče svojega pova na senji odati. Samo za senje trebe to svedočanstvo. Nikak je pa predpisano nej, da bi vsaki sam neso svoje pridelke na senje. Eden lejko za 10 gospodarov nesé, samo naj ma svedočanstor za nje. Zvün senja pa brez toga svedočanstva sme vsaki svoje pridelke odati gda šče.

Zvišane takse za karte i domine. Finančno okrajno ravnateljstvo z Maribora nam javi, da so takse na karte i domine povišane od 15 din. na 30 din. Za toga voljo se morejo vse karte i domine znova štemplati i razliko takse 15 din. do 1. febr. 1922. doplačati: Štemplanje se bode vršilo v davčnih uradah. Šteri ne prijavijo kart i domine i ne plačajo od njih takse do 1. febr., se bodo kaštigali.

Premeščavanje prekmürskoga učiteljstva.

Dosta Prekmürcev domačinov je premeščenih iz Prekmürja po celoj Sloveniji. Tüdi s tem se godi velika krivica i se jemlje pravica učitelom i našemi ljudstvu. Naš učiteo je meo prosto voljo, lahko si je izvolo sam mesto, kje je šteo poučavati, zdaj njemi pa nakažejo od zgoraj mesto, na štero mora iti ščeš-neščeš. Zakaj Prekmürcec nebi ostao v Prekmürji, kje je že navajen, razmere pozna i ljudstvo, šteroga jezik obvlada? Zakaj bi zdaj püsto to i mogo iti v tüji kraj? Ali hočejo zdaj namestiti v Prekmürji učitele iz Slovenije, za štere ljudstvo ne mara pa šteri tüdi sami neščejo se. Tü gotovo ne bodo mogli ljudstva pridobiti zase i tüdi ne bodo meli nikšega uspeha. To se je že tüdi pokazalo, kda je ljudstvo neštere učitele prišlece naravnost spledilo, ar neso poštvavali njegovih navad, ar so njegovo deco odvračali od cerkvi, od Boga. Si mislio tei gospodje, da bodo tak lahko pometali z našim ljudstvom? Vsakši bot ma dvä konca. To naj ne pozabijo. Mi li se mi to ljudstvo, ka se njemi odtegnejo od „bratov“ pravice!

Krivica se pa godi učitelom tüdi v drugoj smeri. Premeščenje se teško obnese že iz tehničnih vzrokov. Nešteri učitelje majo ženo. deco po 5—6, svoje lastno posestvo, na šterom so se rodili sami. To bi naj sedaj odali pa šli bogzna daleč vmret? Ali naj zdaj svoje reči naklade na vozove i jih pelja na nakazano mesto? Premislimo, koliko ga bo to stalo v toj dragoči? Več plača zdaj za vožnjo, kak njemi je pohištvo vredno. No potem pa naj ide po svetü i palicov. Pa krvavo silo majo gospodoje v Soboti i Ljubljani ka v sredini šolskoga leta premeščavajo po zimi! Siromak učiteo, zdaj si pa prost na svojih nogah.

Ne tak gospoda, več pravie ljudstvu pa bo zadovoljno. Pr. d.

(Dodatek. Mi dodamo samo to: vsega je kriv v prvij vrsti sobočki šolski nadzornik, ki je v svojoj liberalnoj zagriženosti, z svojimi libe-

ralnimi kollegi napravo té napad na naše kršćanske šole i kršćanske učitele. Ali ka je s tem dosegno? To, ka je več učitelov raj z službe stopilo, kak krivico trpelo. To naj spametüje gospode voditele. Vr.)

Spomenica našega

g. poslanca, štero so meseca oktobra vložili v Beogradu na ministerski svet.

9.

10. pod H). priloženi memorandum prekmürskih hranilnic naj ne bo glas vpijočega v puščavi, ampak naj se reši ugodno, da ljudstvo pride do svoje nominalne vrednosti, zavodi pa do svojega rednoga poslovanja. Sekvestracija naj se nemudoma ukine, slovensko uradovanje predpiše, v točki št. 2) poglavja F. navedeni predlog pa naj se predvsem uvažuje. Sprejem tega bi rešil obojestransko kar najugodnejše celo zadevo.

11. Vse škode, katere je naredilo vojaštvo bodisi v šolskih poslopih, bodisi v privatnih, naj se ocenijo in sirotam škode čimpreje plačajo.

12. Nakaže naj se že v lanskem šolskem letu zaprosena dijaška podpora v znesku 40 000 K za naše v Sloveniji izven Prekmürja študirajoče dijake in toliko za one, ki v M. Soboti izvršujejo svoje študije.

13. Naj se po pregledu invalidov, katerega roki so že uradno naznanjeni za to leto, v prvi vrsti prekmürskim invalidom nakaže pokojnina. Izvanredna pomoč naj se da velikim sirotam. Prosil sem in zopet prosim za večje sirote svoto od 200.000 K, da se po župnišćih vseh veroizpovedanj razdeli. Revidira naj se pokojnina vdov, ker v nebrojnih slučajih te najbolj potrebne ai nič ali v primeri z dobro oskrbljenimi vdovami dobijo smešno malenkost. Imamo sirote, ki niso vojne vdove, a sirote brez primera za katerega ni pravega razumevanja ne v občini, ne pri višji oblasti in zato je želeti, da bi se za te sirote tüdi določila neka vsota in dala župnišćem za razdelitev. Župni uradi morejo to s pomočjo župana najlože i najbolj pravično razdeliti, ker poznajo razmere. Prosil bi od gospoda ministra za socialno politiko tüdi nekaj obleke in obuvala za našo siromašno šolsko mladino.

14. Ker je Prekmürje skoro v celi državi najbolj prizadeto po suši i oškodovano po toči, naj se vsem siromašnejšim slojem odpiše ves davek, premožnejšim oškodovancem pa zniža. Prosim tüdi opetovano od „Javne pomoči“ in gospoda ministra za poljoprivredno zaobljubljeno podporo našim po toči prizadetim sirotam v župnijah Dol. Lendava, Dobrovnik, Bogojina, Turnišće i Gor. Prekmürje

15. Da se dovoli uvoz 10 vagonov cementa iz Nemške Avstrije brez carine za sirote Gornjega Prekmürja kakor to prosi okrajno glavarstvo pod št. 6261/1. v prilogi pod D).

Ka si küpíte za 40 K.? Šürc? Ne dobi te ga. Robec? Ravnotak ne. Na lače i janko pa te niti nemo licitérali. Za 40 K. dobite dvajseti per pa nekaj malo papéra za pisati. Nikaj več. Za 40 K. dobite liter vina, nikaj več. Za 40 K. dobite kilo riže, kave nej, cukra tüdi nej, nikaj več. Za 40 K. dobite štiri škatle biksa ali par škatlic spic, nikaj več. Za 40 koron dobite komaj toliko masti, ka si štrikrat za ednoga človeka po skopom zabelite. I vse to dobite samo ednok.

Je pa ešče edna reč, štero dobite za 40 K. Naše Novine so to. I té ne dobite ednok, nego pétdesetdvakrat. Pa jih li ne bi meli? Te ne vete računati pa sami sebé znorite. Te vidili. Več Vam zdaj ne povemo.

Glasi.

Slovenska Krajina.

Parlament v Beogradu je 16. t. m. začno svoje delo. Naš poslanec Jožef Klekl so tüdi odišli v Beograd. Njuv naslov je: J. K. narodni poslanec, parlament Jugoslovanski klub 20.

Imenüvanje. G. Ludovik Seči učiteo na osnovnoj šoli v D. Lendavi je imenüvani za učitelja na drž. mešćansko šolo v D. Lendavi. Čestitamo.

Plačüvnje davka na poslovni promet Gremij Trgovcov za Prekmürje opomina vse svoje člane, da je davek na poslovni promet ostao neizpremenjen v veljavi i da različne časopisne vesti o izpremembah i ukinjenji toga davka ne odgovarjajo pravici. Za prve tri mesece je plačati do najkšnej 30. januara 1919. Vsi trgovci morejo voditi predpisane knjige i plačati davek v znesku 1% od narejenoga prometa, ar ovak se bodejo ostro kaštigali.

Za reformo plačivanja poslovnoga davka. Kak poroča Trgovski list v 6 šte. iz Beograda, so predložili zastopniki vseh trgovsko obrtniških zbornic finančnomi ministri spomenico, v kateri zahtevajo, da se izpremeni način plačivanja davka na poslovni promet tak da se ukine oknjževanje i se notri vpela za plačivanje toga davka pavšalna vsota. Finančni minister je izjavio, da včini vse, ka jev njegovoj moči, da se toj želji zadosta včini.

Verzej. Marijanišče. Zadnje nedelo v tom meseci, 29. jan. priidijo v novom gledišči domači gojenci lepo igro, vzeto po sv. Pismi. „Zgubleni sin“. Začne se po večernici okoli 3 v. Sme priti vsakš, ki si v zavodi pisarni ali gde indri kipi vstopnico.

5 dinarske bankovce državne blagajne več ne smejo sprejmati od 20. jan. Teh bankovci se notri potegnejo i se moro zameniti pri podružnicaj Narodne banke do 20. julija 1922. Od 20. julija do 20. nov. se pa samo v Belgradi lahko zmenijo pri Narodnoj banki. Za ponarejene se nikaj ne da.

V D. Lendavi se je Silvestrov večer obhajao po starodavnoj navadi: z plesnov veselico. Naše plesne zabave pa majo že to žalostno stran, da se na konci skoro vsigdar vtopijo v svajo i bitje. Slovenski gospodje zamerijo Vogrskim, da ne pohajajo njihovih prireditelj, či si pa ništneri le vzemajo to batrlivnost, da stopijo med nje i si tam kakšo Vogrsko pesmico dajo zaigrati, te pa včas i ščejo viditi krv. Tak se je ravnoč zgodilo na Silvestrov večer ali bole na novo leto zajtra. Neki vogrski dečki si dajo vogrsko pesmi igrati, to na veliko razčemerj g. učitelja Birso, — da leti med nje — i kriči: „krv ščem viditi, krv bode tekla“ i si po žepi išče revolver, ge te že meo pri sebi ali ne. „Ka mi morejo drugo kak či me premestijo.“ Noš si je že tudi včopotegno i tak divjao okoli pošteni gostov. Dobro njeml je pravo tam na mesti en sabo (krojač): ste vi en učiteo, ste vi en inteligentn človik? Či ste vi učiteo, te sam jaz lejko profesor! To je za istino visika kultura enoga učitelja. En učiteo se tak globoko ne smie z sebe spozabiti v poštenoj družbi. Ka povejo k tom stariše, šterih deco te učiteo vči? Z kakšim včupanjom teda naj pošiljajo k njeml svojo deco? Učiteo more znati, da je kulturni delavec, ki more vsepovsod iti naprej z dobrim zgledom. Mi bi si želeli, da bi g. nadzornik malo bolje previdni bili v premeštivju učitelov celo na tak važnom obmejnem mesti, kak je D. Lendava i nam nebi pošilali sem takše mlade učitelje, ki samo ugled jemlejo celomi učitelstvi. Či bi to en premurski učiteo napravio, ka bi bilo ž njim? Taki bi zgubio službo. Kaj pa dobi g. Birsa? Najbrš ga bodo g. nadzornik predlagali na višišo oblast za odlikovanje z redom sv. Save IV. razreda. Mi že naprej čestitamo!

Za siroto je plačao Novine Štimec Jürj iz Sr. Bistrice, N. N. z Žiljkov pa za dve siroti. Prosimo več takših veliko dušnih darovnikov.

Bodonci. Z Bodonec nam glasijo, da se je Poredoš Štefan učiteo iz Rajhenburga zarročo zgd. Morgenštern Jolankov z Bodonec.

Tisti, ki so se pri našem g. poslanci glasili za naselitev pri D. Lendavi, naj se javijo pri državnom komisari g. Luka Medini v D. Lendavi.

Cerkvena vest. Za administratora beltinske fare je imenüvani g. kaplan Deli Štefan od somboteljskoga püšpeka.

Šest metrov dugi i meter debeli hrast, vednakoga zrasa je k odaji pri Rajbar Mikloš v Gradišči, zglasite se tü.

Što ma mlin stari za jaboka mleti i počem ga dá, naj naznani uredništvi v Črensovce.

Na sirote pišejo vč strof, štere majo 5—6 drobne dece, nemajo pa obleke i hrane. Te sirote šče šolska oblast kazniüvati. ár decé ne pošila v šolo. Trdosrdnost! Poskrbi naj se oblast za hrano i obleko deci i te je lejko kaštiga, prle pa ne. Županje zagovarjajte svoje sirote. Prosite obleko i hrano za deco mesto kaštige. Kožo vendar pri miri püštimo!

To je prejn esramnost! Prekmurski Glasnik je zmisló to v 3. št. ka je prej to nesramnost, ka smo mi po poročili od smrti † Kühar Štefana pisali od toga, ka ki si naroči Novine, dobi tüdi Kalendar Srca Jezušovoga i Marijin List. Liberalcom je to nesramnost, če se prepörača kršćansko čtenjé a oni zato neso proti veri. Ka je tá notica naša na to mesto prišla, je tiskarna napravila. Ali kama steč bi prišla, bi pekla demokrate.

To je pa že nesramnost, ne pravimo ka pred liberalci oni majo drugi čüt kak mi nego pred Bogom i poštenimi ljudmi, ka je v Bakovcih porodila dete hči, šteromi je oča njeni oča i ka je noseča nora dekla z nekim regrutom. Lepi sad kratke sokolske vzgoje v Slov. Krajini.

V. Dolenci. Naša vrla fara je na rusko gladno deco i misijone nabrale 261 K. 80 fil.

Srčna hvala, naš slovenski jezerokratni „Bog plati“ vsem našim širitelom, ki so z svojimi velikimi trüdi pripomogli, da so Novine, čeravno dragše, več stotin novih naročnikov pridobile. Vsem širitelom za trüde hvala, čeravno vsi neso mogli povekšati staro število, ali celo čeravno bi kaj stari naročnikov zgübill. Trüd se gleda povsod i té plačüjejo. I da so ga vsi meli, vsem srčna hvala. Kak vsako leto tak i letos vam damo dragi širitelje brezplačno naše liste i prosimo vas, da si poštnino vsikdar odračunate. Ki pa niti toga dara neščete vzeti, vzemite za to sad tistih sv. meš, štere se za vas gostokrat süžijó. S tem izrekamo svojo najglobšo zahvalo tüdi tistim gospodom naročnikom, ki stoječ na višini razumevanja zdajšnjega časa z dobre volje od predpisane naročnine, več plačüjejo, včas i več kak sama naročnina znese. Vsem Bog plačaj. Uredništvo „Novin“.

G. Petrovci. G. Mikula so glas poslali, da 19. decembra l. 1921. do v Petrovci večerjali. Čakali smo vas, zakaj ste ne prišli? Znovič čakamo Vaš glas. Mi Vam verjemo, či včas lažete. To je pač Vaš krüh.

Črensovska posojilnica je 400 K. darüvala na sirote. Kem bole mo jo podpirali, tem več dobijo sirote.

Starišom, ki mate deco pri vojakaj. Ednok smo vam že par reči napotili, da bi dali naše kršćanske liste naročiti svojim sinom. Gđa to prošno ponovimo, pridemo z ednov drugov tüdi pred vas. Jeli to vam je vsem znano, ka je vojaški (soldački) stan ne med. To je tak bilo i tüdi bode. A ne trbe pa vse vervati ka razni ljudje trosijo laži kak strašno se godi vojakom. Tüdi samim vojakom nesmemo vsega vervati. To je najmre siara pravica, ka dijak pa vojak ma kosmate reči, naj gene stariša ka v žep segne i kaj da za „pozabljanje nevole“. A itak znajo se goditi tüdi krivice i godile so se tüdi pri vojakaj. Prosimo zato stariše, naj odpišejo svojim sinom, ka če kakšo krivico trpijo, naj jo poistini popišejo i pošlejo našem g. poslanci v Belgrad, jugoslovenski klub broj 20. parlament. Oni do z cele moči zagovarjali naše dečke i može. A ešče ednok povdarjamo, samo pravica, istina naj se popiše. Ar popisanje laži bi škodilo ne samo ednomi nego vsem našim vojakom.

Nedelica. Po gorečnosti širitelov Pücko Ivana i Bakan Štefana smo dobili 28 novih naročnikov. I vrlí naročniki so naročnino že skoro vsi dol plačali. Za Törnšćami največ naročnikov ta občina ma v celoj fari. Hva a vrlim širitelom.

Beltinci. Naša neobtrüdliva širitelica je ne samo obdržala, nego ešče povekšala število naročnikov na Novine. Mamo jih 120. Odkrito pohvalimo i se iz srca zahvalimo našoj širitelici, ka nam popolnoma redno dostavlja Novine. Če bi v vsakoj občini se tak brigali za kršćanski tisk kak se naša širitelica briga, bi mogle meti 10000 naročnikov Novine. (Hvale vredni so naročniki tüdi ár bogajo. Vsepovsedi ne bogajo najbolje goreče širitelje. Vr.)

Lipa. Novih naročnikov smo dobili 29. Od hiše do hiše je šo naš vrlí širitel Matjašec Štefan. — Hvala njeml.

Zahvala! Sebešćanska fara izreka stem gospodi Gašpar Jožefi mladenci iz Prosečkevési najprisrdnejšo zahvalo i neštetokrat prisrdni Bog plati za prelepi dar, ki nam je za spomin poklonio lepo novo monštrancijo (svestvo). Stem se je nadomestilo oskrunstvo, štero nas žalostno spamina nazaj na lansko leto, gđa so nam hüde roparske roke oskrunile čerkev in spráznile naš oltár od kinčat — Bili smo pobiti, žalostni in obvüpani, ár smo ne bili mogoči si novo kúpiti, ali té mladenc nam je z svojev naklonjenostjov vužgao v srcaj nepopisno veselje in novo vüpanje, kak zvedimo je koštala nova monštranca približno 23 jezero koron, žmetno bi nam bilo kak siromaškoj fari teliko v küper spraviti, ár nam trbej zvün toga ešče druge vnoge cerkvene potrebšćine najbolje pa zvoné; zato se ešče ednok vsi zahvalimo za prelepi dar in lepi spomin naše fare, ravno tak ostane v naših srcaj ne pozabljeni spomin na toga vrlí mladencá v naših molitvaj naj ga vsemogočni čuva in vodi vu vseh njegovih potaj do konca srečno za dušo in telo! Kak zveemo, sta nam dve düše iz Prosečke vési z nova naklonjenivi darüvati ciborij (kelih), kak zgoraj tüdi tema izrekamo enako najprisrdnejši Bog plati! Farniki zdignimo srca sursum corda! K bogi in njegovoj časti te nas tüdi on zdigne v svojoj neskončnoj milosti do sebe; nabirajmo na zvone; ki nam falijo kak grešniki boža milošća te, da to včini mo lejko čakamo srečo na tom i ovom sveti, ár de nas premili glas zvonov opomino na pot, pot srečno, vesélo in vekivečno! Sebešćanski farnik.

Država.

Skrb na tüjince. Gđa je Pribičević mogeo püstiti ministrstvo za notranje zadeve, je malo prle izdao naredbo, da se morajo vsi tüjci v naši domovini zglasiti pri policiji, da dobijo za 195 dinarov potni list, da smejo ešče duže biti v Jugoslaviji. Sto se do 1. januara 1922. ne zglasi, bo izgnan. O blaženi centralizem, kak dobrotivo skrbiš za svoje ljudstvo!

Trpljenje v vozi. Pod blaženim ravnanjom zdajšnje liberalno samostojne vlade strašno mantrajo uboge voznike. „Slobodna Tribuna“ piše, ka njoj je eden voznik, ki se je zdaj oslobodo z beogradske temnice „glavnjače“, eta pripovedavao: Žandarje, policaji i policajski uradniki so nas pobijavali vsaki den do krvavoga. Včas i so nas silili, da smo z golimi koleno mogli hoditi po ostron peski. Žandarje pa se sami uradniki so prisiljavali zaprte ženske i ar so ne privolile, so je do krvavoga bičali. Stradali smo, dasmo postáli sama kost i v največjoj vroćimi lani v leti so nam davali tak malo vode, da od žeje smo bili v nevarnosti da vsi odnoremo. To se pri nas godi pod liberalnov vladov. Dobro bo toga ne pozabiti.

Vmoro je v Ptuj v strniškom tabori ruski oficer našega domačega vrlíga zdravnika z nekov cevjov. Zato ka je držimo i plačüjemo, do nas klali Rusi. Samostojno liberalna vlada kak dugo boš ešče to trpela.

Svet.

Danci so veliki prijatelje lepih knjig. Leta 1918 se je za 18 milijon kron odalo knjig na Danskom. Pa Danska ma komaj dva i pol milijona prebivalcov. Lani so včzposodili prostomi ljudstvi z čtel više dva milijona knjig. Najraj čtejo spise Holger Drachmana. Njegovi spisi krožijo v 685 jezero izvodaj (falataj).

Samomori v Ameriki se grozovito povekšavaju. L. 1920. se je v šestih mesecah skončalo 277 oseb, l. 1921 pa že 6409. Med temi nesrećnimi je bilo celo 507 dece.

Slon, šteri pozna banke. V Pešti v zverinjeki majó ednoga slona ali elefanta, šteri se rad igrao z decov. Deca ga jahala i zato plačala edno korono, štero je z frlünćkom sam pobirao od dece. V najnovjšem časi pa nikak ne šteo sprejeti korone. Povohao (šnofao) jo je i dolpüsto. Vido je to en Amerikanec pa si je zmisló da on probo napravi z dolarom. I glejte dolar je vzeo gor slon. Nato so delali posküš z drugimi bankovci i té je tüdi vzeo gor, samo madjarskih je ne šteo. Jeli bi koli vzeo gor Hasan — to je ime elefanti — naše dinare ali ne? Zrok je prej to, ka vogrske banke so z takšov farbov štampane, štera sloni smrdi, zato je püšća vč z frlünćka.

Rusija nazaj davle Poljskoj vojni plen. 24. dec. 1921. so pripelali v Varšavo, glavno mesto Poljske 7 vagonov pohištva i drugij stvarij iz ruske državne palače. Poljaki dobijo ešče več takšij stvarij od Rusov, štere so njim tei v tistih sto letaj, gđa so bili njihovi podložniki, zvozili z orsaga.

Na madžarskom se po vesnicaj vršijo nabori, po vesnicaj rekrutirajo mlade ljudi.

Obćinski tajnik. Pri občini Dolnja Lendava se sprejme občinski tajnik, ki mora poznati slovenski i madžarski jezik v besedi i pisavi. Nastop službe takoj. Plača po dogovoru. Ponudbe pismeno in ustmeno pri uradu. — Obćinski urad D. Lendava.

Orel.

Orlovski tečaj v Beltincih.

Te tečaj je meo zadosta uspeha. Zastopnika Jugoslovanske orlovske zveze, kaplan Jernej Hafner i telovadni učiteo Jožef Rupnik, sta prišla 9. dec. iz Lendave i sta bila gostoljubno sprejeta od prijatelov prekmurskih dečkov, šteri želejo napredovati vu vsem dobrom.

V ponedelk 11. dec. so se zbrali dečki, precu v lepom številu, iz Bogojine, Bratonec, Beltinee, Kroga i Žižkov v dvorani g. Hubera i ob 10 vuri se je začno tečaj z molitvov. V vsako zajtro so šli tečajniki k sv. meši. Včili so se od 8 vure do 12 pa od 2 do 6. Bratje Horvatovi iz Bratonec so dali tudi drva, di jih ne zeblo. Telovadbe so se včili 5 vör vsaki den, tri vüre pa poslušali predavanja o načelih i pravil orlovske organizacije, o zgodovini telovadbe o deli izobrazbe, nastopanja orlov itd. od vsega, ka trebe znati i činiti, da je človek zdrav i črštev, dober i pošten, veren krščenik i zvesti državljan.

Dečki so pazljivo poslušali, ništerni so si tudi kaj zapisali. Najbolje pridni so bili bogojanski i bratonski orli.

V soboto 17. dec. so tečaj lepo zaključili. Ob 8. vuri so šli v redi lepo k sv. meši za Njegovo Veličanstvo kralja Aleksandra, ki je obhajao svoj prvi rojstni den kak kralj Jugoslavije. Navdušeno so spevali Orli državno himno „Bože pravde“ pred mešov i „Lepa naša domovina“ po sv. meši. Po sv. meši so nastopili Orli z lepov prireditvov pri g. Huberi, kje se je zbralo nekeliكو zastopnikov cenj. učitelstva i precu število občinstva. Pred slikov kralja Aleksandra so spopevali tri pesmi, naprej dali 5 deklamacij, dva govora (Bojnc z Bogojine i Horvat, okrožni preds. z Bratonec), pokazali 5 telovadni točk i dve lepivi slikovitivi skupini. Vse točke so dobro izvršili i dosegnoli pohvalo vseh gledalcov, ki so se čudivali batrivnomi nastopi i pravilnoj telovadbi domačih dečkov.

Nastop je zaključo g. J. Hafner z govorom, v šterom je povdarjao, da Orli ljubijo domovino, spoštüjejo kralja i z telovnov i duševnov izobrazbov ščejo koristiti svojemi ljudstvi, služiti domovini, kak nas katoličane to vera vči i orlovska pravila predpišüjejo.

Vüpamo, da bodo naši Orli tak, kak so lepo napredüvali po orlovskih načelih

i pravilih na hasek ljudstvi i državi pa sebi na čast. Bog živi orlovske dečke.

Slovo iz Maribora. Podpisani Orli iz Bogojine, ki smo dodeljeni k 45. peš. polki v Maribor, jemlemo slovo od vsej poznančov, prijatelov v Prekmurji, od šteri smo se osebnó ne mogli odsloviti posebnó pa od bratov Orlov i želejmo vsem skupno obilo Božjega blagoslova i se priporočamo v njihove molitve. Rekruti Orla iz Bogojine v Maribori:

I. Franc Puhán, Jožef Šömen, Martin Gutman, Jožef Lopert, Jožef Rogáč, Števan Casar, Jožef Horvat, Ludvik Casar, Franc Puhán, Jožef Horvat, Márton Lopert, Štefan Vogrinec, Matjaš Maučec, Jožef Zadravec, Ludvik Gutman, Matjaš Lovrenčič.

Kratke novice.

Mariborski knezoškof je bio od kralja odlikovan z redom sv. Save I. razreda. **V Osijeku** je zgorela fabrika za pohišstvo „Danica“. Kvara poldrugo milijon. **V Linzi** je vmrla ženska 102 leti stara. **Češka i N. Austrija** sta sklenili pogodbo v Lani, štero pa vsenemci; to so tisti, ki želejo, da bi se Austrija prikapčila k Nemčiji, neščo podpisati, zato je ministér notranji zadev dr. Waber mogao odstopiti. **V Graci** so meli preminoli tjeđen zastopniki vseh držav, štere so nastale z Austro-Vogrské monarhije zborovanje. Govor je bio od toga, kak bi si mogle te sosedne države olejšati medsebov promet, ali odpraviti carine. Konferencija ešče traja. **Francuski ministèrski predsednik Briand** je odstopo. **Zagrebečka policija** je dala vö odredbo, poleg štere stražniki morejo prijavititi vse one, šteri na vulicaj preklinjajo, da se pokaštigajo. Pri nas bi tudi dobra bila takša odredba.

Španski beteg se palik razširjavle po našoj krajini. V Međimurji že več ljudi zbetežalo na njem.

Na Kapci so enomi človeki vušši konji iz gošče, dol sani je spadno tak nesrečno, da si je glavo razbio od enoga dreva.

Gospodarstvo.

Vrednost penez. 24 jan. 1 dolar stane 297-302 koron, francuski frank 23-24 naših kron, za 4-05-4-10 naši kron dobiš austrijski 100 K., za 100 česki kron moreš

dati naših 490-500 K., za 100 nemških mark pa naših 158 K., za 1 taljansko liro naših 12-90-13 K., za 44-46 naših kron dobiš 100 vogrskih kron.

Cene na Dolnjelendavskom trgi. Ena debelejša goska 130 K., 1 liter mleka 10 K., 1 liter vrnja (smeteno) 20 K., 1 kg. zmočaja (butter) 80 K., 1 liter prosene ali hajdinske kaše 20 K. Bilice se küpüjo v Prekmurji poprek za 7-8 K.

Cene mesa. Govedina kg. 36 K., telatina 44 i svinsko meso 48 K.

Cene silja 1 metercent pšenice 1500 K., meter žita 1200 K., kukorica 1200 K., ječmen 1200 K., oves 1100 K.

Pošta.

H. L. Püconci. V Belgradi smo že vse napravili, počakajte z potrpljenjom rešenje vaše prošaje. Zakaj bi se po nepotrebnom trošili? **Ž. Fr. Gerlinci.** Naročnino dobili. Hvala. Zavolo službe smo en odgovor že dobili, ednoga še dobimo pa te te obvestimo. Delo ti tudi pošičemo samo vüpati se, vse bo dobro. Dober Bog, oča sirot ešče žive i nikdar ne merje. **L. A. Gradišče.** Plačali ste; 1/20 224 K., 1/2 152 K., X/19 120 K., i XI/25 90 K., Rajbar Bara pa VIII/27 10 K skupno 596 K. S tem je plačana vsa naročnina i dano nekaj podpore. Hvala. Poštino si odračunajte, če ste si jo nej. Za najni trüd pa si veselo vtekniva v žep „cigane.“ To je plača vsakoga dobroga dela na tom sveti. A jeste tudi drugi svet, tam dobiva pravo plačo. **Melinčki mantrnik.** Tak se vidi ka si ti ne prečteo kalendara. Tam je guč od nekoga nedužnoga sedem let staroga deteta, šteri je nedužno pretrpo smrt mantrničko i se na njegovom grobi svetlost prikazüje. **M. C. Korovci 35.** Dajte napraviti račun (bilanco) od vaše posejilnice (hitelszövefkezét) štero mate na Cankovi i jo pošlite našemi g. poslanci v Belgrad jugoslovenski klub broj 20. parlament. **H. I. Bákovci.** Gda pride red na vaše, je objavimo. Ženi poslali 160 K., če bi samo 80 dobili, nam dajte glas. **Vsem.** Če što redno ne dobi Novin ali če pismoša zato terjá kakšo plačo ka je dostavlja, naj taki javi uredništvu Novin. Ne se na konci leta pritožüvati ka so nej redno hodile, včas trebe to naznaniiti. **J. Gašp. Cirkovljan.** 2.50 din. dobili. Nikša pomota mogla biti. Samo edne do vam hodile. **L. Püconci.** G. poslanec so v Belgradi. Vaše pismo poslali za njimi. Od njih dobite potrebne informacije. **Prosimo naše pisatelje,** naj majó malo potrpljenja, či se njim rokopiši taki ne objavijo. Po mali pride vse na red. Vse na ednok nemremo objaviti. Vsigidar važnejše pride prle na vrsto.

Podpirajte Novine!

ZDRAVJE

kože, obraza, vratu, rok, tako kakor tudi lepa rast las, se morejo samo skozi razumnó nego lepote doseči. Tisočera pripoznanja so dospela od vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerá:

„ELSA“ LILIJNO MLEČNO MILO najboljše blago, najfinejšé „milo lepote“; 4 kosi z zamotom in poštnino 98 Kr.

„ELZA“ OBRAZNA POMADA odstrani vsako nečistost kože, sončne pege, zajedance, nabore, i t. d., naredi kožo mehko rožnato-belo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 52 Kron.

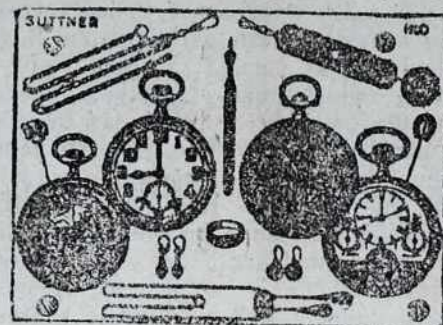
„ELSA“ TANOCHINA POMADA ZA RAST LAS krepí kožo glave, preprečuje izpadanje, lomljenje in cepanje las, zaprečuje prhut, prerano osivelost i t. d., 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštnino 52 Kron.

PRODAJALCI ako naročijo najmanj 12 kosov od jednega predmeta dobiyo popust v naravi. **RAZNO:** Lilijno mleko 15 Kr.; Brkomaz 8 Kr.; najfinejši Hega-puder Dr. Klugera v veliki originalnih škatuljah 30 Kr.; najfinejši Hega zobni prašek v patent škatljah 30 Kr.; puder za gospe v vrečica 5 Kr.; zobni prašek v škatlja 7 Kr.; v vrečica 5 Kr.; Sachet diševa za perilo 8 Kr.; Schampooon za lasi 5 Kr.; rumenilo 12 listkov 24 Kr.; najfinejši parfem po 40 in 50 Kr.; Močna voda za lase 58 Kr. Za te razne predmete se zamot in poštnina posebij račun.

EUGEN V. FELLER, lekarnar STUBICA donja centrala 146. Hrovaško. 40-5.

Vaša želja

imeti res dobro in zanesljivo uro, je izpolnjena, ako si

preskrbite uro iz znane urarske tvrtke SUTTNER. Prihranite si popraviljanja in jezo. NAJ-FINEJŠE URE iz nikla, srebra, tula in zlata i t. d.

NAROČNE URE. Bogata izbirka verižič, prstanov, uhanov, naročnic, predmetov iz zlata in srebra svake vrste. Zahtevajte cenik s slikami od:

tvorniške tvrtke **H. SUTTNER,** Ljubljana št. 945. 20-3

Tisk: Ernest BALKANYI D. Lendava.

Pozor, milnarji!

Prvovrstna švicarska svilena milnska sita (pajtelni), kakor tudi pristna volčna sita, 24 in 32 cm. široka,

priporoča trgovina **AVGUST ČADEZ, LJUBLJANA,** Kolodvorska ulica 35. nasproti „Stare Tišlarjeve gostiine.“

Debelo živino, teleta i svinje, živa in zaklana, sirovo maslo (Butter) vsako množno küplüje in najbolje plačüje **GOSPODARSKA ZVEZA** v Ljubljani.

Pošljite ponüdbe! 5-1.

KORANIT

asbestni škrljevec, najbolše sredstvo sedanjosti za pokrivanje streh in obloženje zdov. Tovarna v KARLOVCU (Hrvatska) glavno zastopstvo za Slovenijo

FRAN HOČEVAR, MOSTE p. ŽIROVNICA, Gorenjsko.

Stavbeniki, podjetniki in vsi, ki hočete imeti dobro pokrito streho, sigurno proti dežu, toči, snegu, požara in viharju, zahtevajte oferte.